

RB MAGAZINE

Kwiecień (86)/2022

**RUSSEL BEDFORD NA BARDZO MOCNEJ
POZYCJI WŚRÓD ŚWIATOWYCH SIECI
KONSULTINGOWYCH**

**PRZEDŁUŻENIE TERMINÓW
NA ZŁOŻENIE INFORMACJI DLA SPÓŁEK
NIERUCHOMOŚCIOWYCH**

**USTAWA O OBRONIE OJCZYZNY
A POSTULAT ZMIANY KONSTYTUCJI RP**

ERNEST BUCIOR

**SPECUSTAWA DOTYCZĄCA POMOCY OBYWATEŁOM
UKRAINY - O CZYM WARTO WIEDZIEĆ**

ISSN 0239-2313

9 770239 231643 >

Russell Bedford
taking you further

Projekt opodatkowania spółek komandytowych podatkiem dochodowym od osób prawnych (CIT) ma wejść w życie już od 01.01.2021 roku. Aby zabezpieczyć swoją działalność, zadbaj o przekształcenie formy działalności.

Przekształcenie składa się z kilku kroków:

1. sporządzenie planu przekształcenia;
2. podjęcie uchwały o przyjęciu planu przekształcenia;
3. złożenie przez wspólników oświadczenia o uczestnictwie w spółce przekształcanej;
4. dokonanie w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego wpisu przekształcanej spółki jawnej;
5. złożenie wniosku o ogłoszenie w Monitorze Sądowym i Gospodarczym o przekształceniu spółki komandytowej w spółkę jawną.

Zadbaj o przyszłość swojego biznesu.
Powierz profesjonalistom jego optymalizację.

al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa

T: 22 276 61 80, E: office@russellbedford.pl

Zabezpiecz swój biznes

Przekształcenie spółki komandytowej w spółkę jawną, krok po kroku

Nasi specjaliści przeprowadzą dla Ciebie uproszczone postępowanie przekształcenia działalności tak, aby była jak najbardziej opłacalna i jednocześnie zgodna ze znowelizowanym prawem.

PRAWO WOBEC UCHODźCÓW

Darya Bannaya

SPECUSTAWA DOTYCZĄCA POMOCY OBYWATEŁOM UKRAINY - O CZYM WARTO WIEDZIEĆ

Ernest Bucior

DŁUŻSZE TERMINY NA ROZLICZENIE CIT ZA 2021 ROK ORAZ NA SPORZĄDZENIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Leszek Dutkiewicz

Kwiecień / 2022

AKTUALNOŚCI

Russel Bedford na bardzo mocnej pozycji
wśród światowych sieci konsultingowych 4

Wielki sukces Russell Bedford! Wysoka pozycja
w XVI Rankingu Firm i Doradców Podatkowych
według Dziennik Gazeta Prawna..... 5

TEMAT NUMERU

Prawo wobec uchodźców 6

Opodatkowanie zatrudnienia uchodźca z Ukrainy..... 8

Specustawa dotycząca pomocy obywatelom
Ukrainy - o czym warto wiedzieć 9

Pomoc dla obywateli Ukrainy
z preferencjami podatkowymi.....10

PODATKI

Polski Ład do remontu - kilka dni na konsultację
i wypracowanie konsensusu społecznego 12

Przedłużenie terminów na złożenie informacji
dla spółek nieruchomościowych.....15

Dłuższe terminy na rozliczenie CIT za 2021 rok
oraz na sporządzenie sprawozdań finansowych.....16

PRAWO

Mediacje w kodeksie etyki zawodowej prawnika.....18

Krajowy Program Reform 2022/2023, czyli co szykuje
polski rząd w następnych miesiącach 19

Ustawa o obronie ojczyzny
a postulat zmiany Konstytucji RP.....20

DWIE SPÓŁKI JEDEN CZŁONEK
- z serii problematyka reprezentacji spółek
w grupach kapitałowych sposobu finansowania.....22

PODATKI

POLSKI ŁAD DO
REMONTU...

12

KWIECIEŃ NR (86) 2022

RB Magazine
al. Jerozolimskie 123A, 02-017 Warszawa
tel. 22 276 61 84
www.russellbedford.pl

Wydawca

 Russell Bedford
taking you further

Redaktor Prowadząca
Katarzyna Kołbus
katarzyna.kolbus@russellbedford.pl

Reklama
e-mail: marketing@russellbedford.pl

Projekt i skład
DOCE System Solutions sp. z o.o.
ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
www.doce.com.pl | 662311844

Informacje zawarte w tej publikacji są tylko dla celów informacyjnych i nie stanowią profesjonalnego doradztwa z zakresu księgowości, podatków, biznesu czy porad prawnych. Ustawy i przepisy zmieniają się szybko, więc informacje zawarte w niniejszym dokumencie mogą nie być kompletne i aktualne. Proszę skontaktować się z profesjonalnym doradcą przed podjęciem jakichkolwiek działań na podstawie zawartych informacji.

SZANOWNI PAŃSTWO

OSTATNIE DWA MIESIĄCE ZDOMINOWAŁY SPRAWY ZWIĄZANE Z FALĄ UCHODźCÓW Z UKRAINY. SPECUSTAWA, KTÓRA REGULUJE PRAWO Z TYM ZWIĄZANE, STANOWI GŁÓWNY TEMAT TEGO NUMERU.

Warto zauważyć, że jest tak skonstruowana, że wymaga wielu nowelizacji, co zdaje się jest już normą stanowionego w Polsce prawa. Poza tym obszarem mamy też Polski ładu, który jest nieustannie łątany.

Na stronach naszej strony internetowej informujemy na bieżąco o zmianach, jakie zachodzą w specustawie dotyczącej pomocy uchodźcom z Ukrainy, czyli plus minus 2,8 mln dodatkowych mieszkańców naszego kraju. Zapewnienie bezpieczeństwa prawnego zarówno tym osobom, jak i Polakom, którzy im pomagają, to trudne zadanie logistyczne, szczególnie dla pracodawców.

Obok tego tematu mamy też problematykę Polskiego ładu. Warto zauważyć, że Ministerstwo Finansów opublikowało zaktualizowany projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw. W noweli została zaproponowana możliwość ponownego wyboru formy opodatkowania przez przedsiębiorców, którzy wybrali ryczałt albo podatek liniowy. Wprowadzono możliwość

częściowego odliczenia zapłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne od dochodu/przychodu albo podatku. Wyeliminowano konieczność bezzwłocznego wycofania wniosku przez podatnika o przewidywanym przekroczeniu 30 tys. zł. Po przekroczeniu 30 tys. zł, ZUS będzie pobierał zaliczki bez stosowania kwoty wolnej od podatku.

Katarzyna Kołbuś
Redaktor prowadząca

Russell Bedford na bardzo mocnej pozycji wśród światowych sieci konsultingowych

Jak co roku Międzynarodowy Biuletyn Rachunkowości publikuje swój Światowy Przegląd globalnych sieci i stowarzyszeń. W tym roku również zajmujemy ważne miejsce w zestawieniu.

Rankingi są tworzone na podstawie całkowitych przychodów grup w dolarach amerykańskich. International Accounting Bulletin – World Survey 2022 uplasował grupę Russell Bedford International na wysokich miejscach. Pod względem przychodów znaleźliśmy się w pierwszej dwudziestce największych sieci

światowych. Russell Bedford Dmowski i Wspólnicy Kancelaria Adwokacka, jako członek międzynarodowej sieci firm doradczych Russell Bedford jest dumne z osiągniętego wyniku. Gratulujemy wszystkim członkom na całym świecie, a także kolegom z polskiego zespołu.

Tap to view full table.

Networks				
Rank	Name	Fee income (US\$m)	Fee income last year (US\$m)	Growth
1	BDO	1,759.9	1,539.6	14%
2	Nexia International*	711.0	702.8	1%
3	Baker Tilly International	589.1	590.4	0%
4	HLB	571.4	491.6	16%
5	RSM	435.4	383.8	13%
6	Mazars*	402.4	384.7	5%
7	Moore Global	392.0	437.0	-10%
8	Kreston Global	301.4	217.7	38%
9	MGI Worldwide	229.1	217.4	5%
10	PKF International	209.1	221.0	-5%
11	Russell Bedford International*	207.8	172.1	21%
12	SFAI*	171.6	167.4	2%
13	UHY International*	143.9	118.8	21%
14	ECOVIS International	124.0	124.6	0%
15	TGS*	111.1	119.9	-7%
16	Parker Russell International*	76.2	72.4	5%
17	IECnet*	53.6	43.4	23%
18	ShineWing International*	39.2	37.3	5%
19	Auren*	37.7	36.6	3%
20	Daxin Global*	19.7	11.5	72%
21	Reanda International*	18.2	19.0	-4%
22	Kudos International	13.3	12.3	8%
23	SMS Latinoamerica*	11.0	11.0	0%
24	FinExpertiza*	8.4	4.1	107%
Total revenue / growth		6,636.7	6,136.3	8%

Wielki sukces Russell Bedford! Wysoka pozycja w XVI Rankingu Firm i Doradców Podatkowych według Dziennik Gazeta Prawna

XVI Ranking Firm i Doradców Podatkowych według Dziennik Gazeta Prawna daje nam mocne miejsce wśród firm doradczych.

Z dumą informujemy, że znaleźliśmy się na 15. miejscu wśród największych marek doradztwa podatkowego.

Rewelacyjny wynik, osiągnięty po raz kolejny, dowodzi wysokiej jakości naszych usług i jest zasługą rewelacyjnego zespołu profesjonalistów i pasjonatów prawa podatkowego.

Russell Bedford Poland ma:

- 5 doradców podatkowych,
- 14 radców prawnych,
- 12 adwokatów,
- 2 biegłych rewidentów,
- 770 klientów

Firmy pod względem liczby klientów (bez podziału na grupy - TOP 30)

Nazwa firmy	Liczba klientów
Grupa Instytutu Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy	4650
Deloitte	4429
PwC	4418
EY Doradztwo Podatkowe Krupa	3680
KPMG Tax	2455
Rödl & Partner	1186
Kancelaria Podatkowa Skłodowscy	1133
Tax Advisors Group	1002
Crido Taxand	938
MDDP Michalik Dłuska Dziedzic i Partnerzy	897
DLA Piper Giziński Kycia	823
Grant Thornton	806
Russell Bedford	770
DORADCA Zespół Doradców Finansowo-Księgowych	670
Kancelaria Adwokatów i Radców Prawnych P.J. Sowisło & Topolewski	600
BDO	597
GWV (GWV Ładziński, Cmocho i Wspólnicy)	559
Thedy & Partners	500
PragmatIQ Kancelaria Prawna Szymkowiak	480
Paczuski Taudul Doradcy Podatkowi	476
Marek Kolibski, Andrzej Nikończyc, Michał Dec i Partnerzy Kancelaria Doradców Podatkowych i Radców Prawnych	456
Certus LTA M. Hryniewicka	445
Kancelaria Prawnicza Artur M. Brzeziński Doradca Podatkowy	429
Mariański Group Kancelaria Prawno-Podatkowa	411
ASB TAX	400
TPA Poland	382
Domański Zakrzewski Palinka	380
Alto Tax	377
Kancelaria Olesieński & Wspólnicy	350
RSM POLAND	350
KDCP Kancelaria Doradztwa Celnego i Podatkowego Rutkowski & Wspólnicy	350

Miejsce	Nazwa firmy	Średnioroczna liczba					Osób merytorycznych	Przychody	Liczba klientów	Przychód/os. merytoryczną	Liczba klientów/os. merytoryczną	Przychód/klienta	Suma - punkty
		Doradców podatkowych	Radców prawnych	Adwokatów	Biegłych rewidentów	Pozostałych pracowników							
a	b	c	d	e									
Wielka czwórka													
1	PwC	121	30	21	3	388	563	244 357 601	4286	434 028	7,61	57 013	6
2	EY Doradztwo Podatkowe Krupa	153	25	21	0	453	652	281 050 232	3300	431 059	5,06	85 167	7,5
3	Deloitte	213	4	2	0	486	705	239 035 000	4480	339 057	6,35	53 356	8
4	KPMG Tax	146	25	1	4	294	470	200 011 000	3182	425 555	6,77	62 857	8,5
FIRMY DUŻE (zatrudniające 10 i więcej osób z uprawnieniami)													
1	Grupa Instytutu Studiów Podatkowych Modzelewski i Wspólnicy	13	9	1	3	17	43	28 000 000	4730	651 163	110,00	5 920	25,5
2	MDDP Michalik Dłuska Dziedzic i Partnerzy	38	5	1	1	68	113	57 170 000	818	505 929	7,24	69 890	29
3	TPA Poland	24	6	4	11	28	73	25 500 000	780	349 315	10,68	32 692	29,5
4	Crido Taxand	35	5	3	0	75	118	53 200 000	834	450 847	7,07	63 789	30
5	Grant Thornton	16	2	0	4	29	51	15 205 562	608	298 148	11,92	25 009	30,5
6	Softyński Kawecki & Szlęzak	7	2	2	0	12	23	19 864 360	259	863 668	11,26	76 696	33
7	SSW Pragmatic Solutions	10	1	2	0	3	16	DWR	263	DWR	16,44	DWR	36
8	RSM POLAND	12	0	0	3	10	25	9 360 000	400	374 400	16,00	23 400	37
9	Marek Kolibski, Andrzej Nikończyc, Michał Dec i Partnerzy Kancelaria Doradców Podatkowych i Radców Prawnych	13	2	0	0	7	22	7 896 130	390	358 915	17,73	20 246	38
10	Paczuski Taudul Doradcy Podatkowi	27	0	0	0	16	43	11 202 150	474	260 515	11,02	23 633	39
11	Alto Tax	11	2	0	0	21	34	10 252 614	350	301 547	10,29	29 293	39,5
12	Thedy & Partners	12	0	0	0	19	31	7 400 000	450	238 710	14,52	16 444	40,5
13	Tax Advisors Group	10	1	0	0	29	40	6 399 787	680	159 995	17,00	9 411	41
14	Rödl & Partner	41	30	12	1	28	112	23 620 820	1006	210 900	8,98	23 480	41,5
15	Russell Bedford	5	12	10	2	39	68	11 554 320	750	169 916	11,03	15 406	42,5
16	GWV (GWV Ładziński, Cmocho i Wspólnicy)	26	9	6	0	26	67	18 465 627	459	275 606	6,85	40 230	43,5
17	Kancelaria Ożóg Tomczykowski	11	11	5	0	8	35	13 296 474	211	379 899	6,03	63 016	45

Prawo wobec uchodźców.

DARYA BANNAYA

Młodszy konsultant podatkowy
Russell Bedford

Agresja Federacji Rosyjskiej na Ukrainę, do której doszło 24 lutego br. zjednoczyła Polaków w celu pomocy sąsiadom. Obecnie na terytorium Polski przybyło ponad 500 tys. osób. Wymaga podkreślenia fakt, iż ostateczna liczba osób, które przyjadą do Polski nie jest możliwa do określenia oraz zależy tak naprawdę od intensyfikacji działań wojennych na Ukrainie. Według danych statycznych na koniec III kwartału 2021 roku Polska oferowała około 150 tys. wakatów.

Warto zauważyć, iż Polska gospodarka jest wciąż w trakcie odbudowy po pandemii COVID-19, dlatego wysoce prawdopodobne jest, iż nasz rynek pracy jest w stanie wchłonąć zdecydowanie większą liczbę osób. Nie ulega wątpliwości, iż Polska pragnie zapewnić obywatelom Ukrainy spokojne i bezpieczne funkcjonowanie na czas trwania wojny. W związku z powyższym prężnie trwają prace nad projektem specustawy jednak do momentu jej publikacji i wejścia w życie, warto wspomnieć o obowiązującym porządku prawnym zatrudniania cudzoziemców.

Nowelizacja ustawy o zatrudnianiu cudzoziemców

Ponad miesiąc temu w życie weszła znacząca nowelizacja ustawy o cudzoziemcach. Nowe przepisy liberalizują procesy otrzymania zezwolenia na pobyt czasowy i pra-

cę. Jedną z najistotniejszych zmian w dzisiejszej krytycznej sytuacji jest wydłużenie terminu ważności oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcom do 24 miesięcy oraz likwidacja tzw. półrocznego korytarza, kiedy to cudzoziemcy po 6 miesiącach pracy musieli wrócić do swoich krajów w przypadku niewystąpienia o inne dokumenty zezwalające na świadczenie pracy (zezwolenie na pracę alternatywnie wystąpienie o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę).

Dziś obywatele Ukrainy również muszą posiadać zarejestrowane zezwolenie na pracę u konkretnego pracodawcy przed rozpoczęciem pracy. Według informacji uzyskanych od Rzecznika Prasowego Komendanta Głównego Straży Granicznej w chwili obecnej obywatele Ukrainy są wpuszczani do Polski bezwarunkowo, pracownicy Straży Granicznej

rejestrują wjazd takowych osób poprzez gromadzenie danych osobowych osób niemających wizy, karty pobytu, wizy Schengen oraz paszportu biometrycznego, który pozwala na wjazd na zasadzie ruchu bezwizowego na okres 90 dni pobytu na terytorium RP.

O czym pamiętać przy zatrudnianiu cudzoziemca

Na chwilę obecną, aby zatrudnić cudzoziemca pochodzącego z Ukrainy należy uzyskać dla niego jeden z dwóch dokumentów:

- zezwolenie na pracę typ A, które jest wydawane przez właściwego miejscowo Wojewodę w terminie około 30 dni (pamiętajmy, iż zwiększenie liczby wniosków prowadzi do wydłużenia czasu oczekiwania, a od lipca 2021 roku w administracyjnych postępowa-

niach w sprawie udzielenie zezwolenia jest wyłączona możliwość złożenia ponaglenia). Ważność dokumentu może wynosić 3 lata. (w zależności od okresu wnioskowanego przez pracodawcę);

- oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi, które wydawane jest przez Powiatowy Urząd Pracy w terminie od 4 do 7 dni. Ważność dokumentu wynosi do 24 miesięcy.

O poszczególne zezwolenie występuje pracodawca, dla konkretnego cudzoziemca, którego chce zatrudnić. Otrzymane zezwolenie dotyczy jedynie cudzoziemca, dla którego zostało wydane na określonym stanowisku u konkretnego pracodawcy, to oznacza, iż nie możemy zatrudnić cudzoziemca na podstawie zezwolenia na pracę wydanego dla poprzedniego pracodawcy. W celu otrzymania obydwu dokumentów należy złożyć stosowne wnioski na portalu praca.gov.pl.

Specustawa o pomocy obywatelom Ukrainy

W odpowiedzi na wydarzenia na Ukrainie w trybie pilnym został stworzony projekt specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Na stronie Kancelarii Prezesa Rady Ministrów została ogłoszona lista zagadnień, która będzie przedmiotem spec ustawy m.in.:

1) szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy, przebywającym legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej; 2) pomoc udzielaną przez wojewodów

obywatelom Ukrainy;

3) utworzenie nowej rezerwy celowej na finansowanie wydatków w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy;

4) niektóre uprawnienia obywateli Ukrainy, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny;

5) szczególne zasady przedłużania okresów legalnego pobytu obywateli Ukrainy oraz wydanych im przez organy polskie dokumentów dotyczących uprawnień w zakresie wjazdu i pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

6) niektóre uprawnienia obywateli polskich i obywateli Ukrainy będących studentami, nauczycielami akademickimi lub pracownikami naukowymi wjeżdżającymi z terytorium Ukrainy;

7) szczególne regulacje dotyczące kształcenia, wychowania i opieki dzieci i uczniów będących Obywatelami Ukrainy, w tym wsparcia jednostek samorządu terytorialnego w realizacji dodatkowych zadań oświatowych w tym zakresie;

8) szczególne zasady organizacji i funkcjonowania uczelni w związku z zapewnianiem miejsc na studiach dla obywateli Ukrainy.

Najprawdopodobniej dojdzie jednak do zniesienia obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Szczególne rozwiązania w dzisiejszej sytuacji są koniecznością, jednak aby poznać ostateczny kształt, musimy uzbroić się w cierpliwość.

 Ułatwienie dostępu do rynku pracy w drodze uproszczenia formalności jest niezbędnym krokiem, aby nasz kraj poradził sobie z tak dużą liczbą osób chętnych podjąć zatrudnienie. Leży to też w interesach polskiej gospodarki, aby nie zmarnować potencjału przybywających do nas ludzi.

Opodatkowanie zatrudnienia uchodźca z Ukrainy

DARYA BANNAYA
Młodszy konsultant podatkowy
Russell Bedford Poland

Podstawowym kryterium powstania obowiązku podatkowego w Polsce jest miejsce zamieszkania podatnika. Za osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium RP, zgodnie z art. 3 ust. 1a ustawy z 26 lipca 1991 r. o PIT uważa się osobę fizyczną, która: 1) posiada na terytorium RP centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub 2) przebywa na terytorium RP dłużej niż 183 dni w roku podatkowym.

Przywołany przepis stosuje się z uwzględnieniem właściwej umowy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania, której stroną jest Polska (art. 4a PIT). W związku z powyższym możemy dokonać rozróżnienia na rezydenta i osobę nie mającą w Polsce miejsca zamieszkania.

Jeśli obywatel Ukrainy przebywa w Polsce krócej albo nawet dłużej niż 183 dni w roku, ale przedstawi certyfikat rezydencji potwierdzający, że jego centrum interesów życiowych jest na Ukrainie, jego dochody będą podlegały opodatkowaniu tylko na Ukrainie. Potwierdza to art. 14 ust. 1 Konwencji między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Ukrainy w sprawie unikania podwójnego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku. Polski pracodawca będzie musiał przygotować dla ukraińskiego pracownika imienne informacje według ustalonego wzoru (IFT-1/IFT-1R) oraz przesłać je we właściwym terminie odpowiedniemu urzędowi skarbowemu (tzn. urzędowi właściwemu do obsługi cudzoziemców) oraz obywatelowi Ukrainy.

W przypadku rezydentów pobór po-

datku następuje, co do zasady, poprzez pobranie zaliczki na podatek. Natomiast w przypadku nierezydentów pobór podatku następuje poprzez pobranie przez płatnika/osoby wypłacającej wynagrodzenie zryczałtowanego podatku dochodowego, w wysokości 20% przychodów. Ma to również wpływ na złożenie deklaracji rocznych przez płatnika z tytułu pobrania zaliczek na podatek dochodowy. W przypadku rezydenta płatnik składa deklarację PIT-11, zaś w przypadku osób niebędącymi rezydentami deklarację IFT-1R.

Warto pamiętać, że:

- w przypadku wielu rodzajów umów – możliwe jest wystawienie zarówno ryczałtowego IFT-1R, jak i rozliczającego na zasadach ogólnych PIT-11,
- PIT-11 – w przypadku, gdy osoba zagraniczna nie ma numeru PESEL lub NIP, należy w dokumentach posłużyć się numerem nadanym jej dla celów podatkowych przez odpowiednie władze jej kraju rezydencji, a jeżeli osoba taka nie ma takiego numeru – posłużyć się należy numerem dokumentu stwierdzającego tożsamość podatnika, uzyskanego w tym państwie

(będzie to co do zasady paszport).

W związku z sytuacją szczególną zostały podjęte dyskusje społeczne na temat potencjalnych możliwości, które ułatwiłyby podjęcie pracy osobom, którzy byli zmuszeni do opuszczenia swojego kraju. Na pierwszy plan dyskusyjny trafiła forma zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych. Zobaczmy, jakie efekty przyniosą regulacje spec ustawy, natomiast na dzień dzisiejszy został zgłoszony pomysł o wyłączeniu konieczności posiadania przez obywateli Ukrainy certyfikatu rezydencji.

Stowarzyszenie Księgowych w Polsce wystąpiło do władz państwowych z petycją o zwolnieniu z podatku dochodowego przychodów ze świadczeń rzeczowych lub pieniężnych osób, które z powodu wojny znalazły się na terytorium Polski. Warto również wspomnieć o tym, iż obywatele Ukrainy mający rezydencje podatkową w Polsce są uprawnieni do ulg podatkowych przewidzianych w ustawie na takich samych zasadach jak obywatele polscy, między innymi mogą korzystać z tzw. zerowego PIT dla osób do 26. roku życia.

Specustawa dotycząca pomocy obywatelom Ukrainy - o czym warto wiedzieć

W niedzielę 13 marca 2022 r. weszła w życie specustawa dotycząca pomocy obywatelom Ukrainy. Dowiedz się, jakie korzyści niesie obywatelom Ukrainy, którzy w związku z wojną opuścili swój kraj.

W dniu 13 marca 2022 r. weszła w życie ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz.U. z 2022 r. poz. 583), a już 16 marca br. ma ruszyć specjalny rejestr, który ułatwi obywatelom Ukrainy uzyskanie numeru PESEL. Nowe prawo wprowadza w stosunku do obywateli Ukrainy szereg ułatwień takich jak: legalizacja pobytu, opieka medyczna i socjalna, jak również dostęp do systemu edukacji. Prawo to obejmuje jedynie obywateli Ukrainy (oraz ich małżonków niezależnie od posiadanego obywatelstwa), którzy w związku z konfliktem zbrojnym po 24 lutego 2022 r. przekroczyli granicę z Polską.

Zgodnie z nowym prawem, pobyt na terytorium RP obywatela Ukrainy, który przekroczył granicę Polski i posiada stosowną pieczęć w paszporcie bądź Straż Graniczna spisała jego dane z dokumentu tożsamości, jest uważany za legalny. Taka osoba nie musi zgłaszać się do urzędu gminy lub miasta w celu rejestracji swojego pobytu. Co do zasady każdy obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może legalnie przebywać na terytorium Polski w okresie 18 mie-

sięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r.

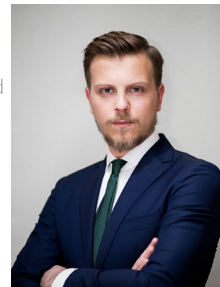
Obywatelowi Ukrainy, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uznaje się za legalny na podstawie wniosku złożonego w dowolnym organie wykonawczym gminy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nadaje się numer PESEL. Uzyskanie numeru PESEL w niektórych przypadkach jest krokiem niezbędnym, dla przykładu będzie to możliwość otworzenia własnej działalności gospodarczej bądź zrealizowanie recepty, i choć ubieganie się o nadanie numeru PESEL nie jest obowiązkiem obywatela Ukrainy, to jednak w rzeczywistości dla niektórych rodzin może okazać się niezwykle korzystne (takie osoby z numerem PESEL mogą wystąpić o wypłatę pieniędzy z programu 500+).

Specustawa ukraińska w sferze prawa pracy znosi obowiązek w stosunku do obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę z Polską po 24 lutego 2022 r., występowania o pozwolenia na pracę. Pracodawcy zatrudniający takie osoby muszą natomiast w terminie 14 dni od powierzenia pracy powiadomić stosowny urząd pracy o powierzeniu pracy obywatelowi Ukrainy.

Obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznany za legalny przysługuje prawo do

ERNEST BUCIOR

Radca prawny
Russell Bedford Poland

następujących świadczeń socjalnych:

- 1) świadczeń rodzinnych,
- 2) świadczenia wychowawczego,
- 3) świadczenia dobry start, jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 4) rodzinnego kapitału opiekuńczego, jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 5) dofinansowania obniżenia opłaty rodzica za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna, jeżeli zamieszkuje z dzieckiem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od kryterium dochodowego, przy ustalaniu dochodu rodziny w przeliczeniu na osobę nie uwzględnia się członka rodziny, który, zgodnie z oświadczeniem osoby ubiegającej się o te świadczenia, nie przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

POMOC DLA OBYWATELI UKRAINY Z PREFERENCJAMI PODATKOWYMI

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa została podpisana przez Prezydenta i opublikowana w Dzienniku Ustaw. Nowe przepisy weszły w życie z chwilą ich ogłoszenia i obowiązują z mocą wsteczną – od 24 lutego 2022 r. W kompleksowym pakiecie działań nastawionych na pomoc są również rozwiązania podatkowe przygotowane przez Ministerstwo Finansów. Nowe rozwiązania rozszerzają katalog wcześniejszych preferencji, z których podatnicy również mogą korzystać.

Ustawa wprowadza korzystne rozwiązania podatkowe dla obywateli Ukrainy, jak i dla osób i firm, które pomagają ofiarom skutków działań wojennych. Na mocy nowych przepisów, podatku dochodowego nie zapłacą zarówno otrzymujący pomoc obywatele Ukrainy, jak i polscy podatnicy, którzy w zamian za taką pomoc dostaną od rządu świadczenia pieniężne. Pomoc – i to zarówno ta już udzielona, jak i dopiero udzielana – będzie też rozliczana w podatkowych kosztach firm

- wskazuje wiceminister finansów Artur Soboń.

Wiceminister podkreśla również, że wprowadzone rozwiązania rozszerzają obowiązujące preferencje, z których pomagający również szeroko korzystają. Jedną z nich jest możliwość odliczania darowizn przekazywanych na działalność pożytku publicznego.

Taką działalność prowadzą organizacje pozarządowe (NGO), którymi są zarówno Organizacje Pożytku Publicznego (OPP), jak i niemające takiego statusu fundacje i stowarzyszenia. Preferencja podatkowa dotyczy darowizn przekazywanych na rzecz takich organizacji działających na terenie UE i EOG

- przypomina wiceminister Soboń.

Przekazaną takim organizacjom wartość darowizny odlicza się od podstawy opodatkowania, którą jest kwota dochodu. W przypadku osób fizycznych (PIT) odliczenie może wynieść maksymalnie do 6 proc. dochodu. W przypadku firm (CIT) – do 10 proc. dochodu.

Odliczeniu od podstawy opodatkowania podlegają również darowizny przekazane na cele krwiodawstwa

realizowanego przez honorowych dawców krwi

- przypomina Artur Soboń.

Zwolnienie z PIT dla otrzymujących pomoc

Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy zwolniła z podatku dochodowego od osób fizycznych pomoc humanitarną otrzymaną w okresie od 24 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. przez podatników będących obywatelami Ukrainy, którzy w tym okresie przybyli do Polski z terytorium Ukrainy. Preferencja dotyczy świadczeń uzyskiwanych od osób fizycznych i firm. Na podstawie wcześniejszych przepisów ustawy o PIT zwolniona z podatku jest również pomoc otrzymywana od organizacji pozarządowych. Dzięki tym rozwiązaniom obywatele Ukrainy, którym nieodpłatnie udostępnione

zostaną np. mieszkania, czy zapewnione wyżywienie, albo sfinansowane zostanie leczenie nie będą płacić podatku PIT.

Zwolnienie również dla pomagających Polaków

Zwolnione z podatku dochodowego będą również świadczenia pieniężne od rządu dla tych podatników, którzy udzielają pomocy uchodźcom. Chodzi o osoby i firmy, które przyjmą pod swój dach uchodźców wojennych z Ukrainy i będą otrzymywać od państwa dodatkowe środki na każdego uchodźcę. Dzięki preferencji podatkowej otrzymywane świadczenia będą wolne zarówno od PIT, jak i CIT.

Podatkowe koszty dla firm

Ustawa wprowadziła również korzystne rozwiązania dla firm, które niosą pomoc dla Ukrainy za pośrednictwem organizacji, do których zaliczone zostały:

- organizacje pozarządowe (również z Ukrainy),
- jednostki samorządu terytorialnego,
- Rządowa Agencja Rezerw Strategicznych,
- podmioty wykonujące działalność leczniczą oraz z zakresu ratownictwa medycznego na terytorium Polski i Ukrainy.

Preferencja polega na możliwości ujęcia wydatków na tę pomoc w kosztach podatkowych (zarówno w PIT, jak i w CIT). Kosztem uzyskania przychodów będą wydatki na wytworzenie lub cena nabycia rzeczy i praw przekazanych w ramach pomocy, jak również koszty poniesione z tytułu nieodpłatnych świadczeń (np. darmowej pomocy medycznej).

Preferencja będzie obowiązywała od 24 lutego do 31 grudnia 2022 r.

Darowizny bez zmian

Obywatele Ukrainy nie muszą płacić podatku od darowizn, o ile wartość nabytych rzeczy lub praw majątkowych od jednej osoby, czy organizacji nie przekroczy 4 902 zł na osobę w ciągu 5 lat.

12 marca br. Prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Tego samego dnia ustawa ogłoszona została w Dzienniku Ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 583). Nowe przepisy weszły w życie z chwilą ich ogłoszenia i obowiązują z mocą wsteczną – od 24 lutego 2022 r.

ERNEST BUCIOR
Radca prawny
Russell Bedford Poland

Polski Ład do remontu - kilka dni na konsultację i wypracowanie konsensusu społecznego

LESZEK DUTKIEWICZ

partner Russell
Bedford Poland

W dniu 24 marca 2022 r. MF zapowiedziało wprowadzenie istotnych zmian w podatku dochodowym od osób fizycznych. Jako najważniejsze zmiany wskazano m.in. obniżenie stawki PIT z 17% do 12% oraz wyłączenie składki na ubezpieczenie zdrowotne z podstawy opodatkowania dla podatników na podatku liniowym, ryczałcie i karcie podatkowej.

Zgodnie z projektem uchylone mają zostać rozwiązania Polskiego Ładu, które są „niekorzystnie odbierane przez podatników” (cyt. uzasadnienie do projektu ustawy), do których zaliczają się:

- 1) likwidacja tzw. ulgi dla klasy średniej oraz ulgi na zabytki,
- 2) zmiana zasad stosowania kwoty wolnej od podatku (tj. 1/12 kwoty zmniejszającej podatek),
- 3) zwolnienie płatnika z obowiązku poboru zaliczki na podatek,
- 4) zmianę wysokości kryterium dochodowego pełnoletniego uczącego się dziecka, od którego zależy prawo rodzica lub opiekuna prawnego do preferencji podatkowych,
- 5) zmiana katalogu dochodów małoletniego dziecka, które dolicza się do dochodów rodzica,
- 6) zmiany w zakresie zwolnień przedmiotowych,
- 7) umożliwienie zdefiniowanej grupie podatników przekazywania kwot w wysokości 1% podatku należnego organizacji pożytku publicznego na podstawie wniosku za poprzedni rok podatkowy,

8) uchylenie mechanizmu przedłużenia poboru i wpłaty zaliczek na podatek dochodowy w trakcie 2022 r.

Zmiana skali podatkowej

Obniżenie najniższej stawki podatkowej z 17% do 12% ma dotyczyć wszystkich podatników rozliczających się skalą podatkową, niezależnie od źródła przychodów (w tym zakresie również przedsiębiorców). Zmiana ta ma zrekompensować uchylenie ulgi dla klasy średniej, która powoduje trudności w stosowaniu. Zmiana oznacza ustalenie nowej kwoty zmniejszającej podatek, która wynosić będzie 3.600 zł i ma wywołać skutki od momentu wejścia w życie przez umożliwienie pobierania zaliczek przy zastosowaniu obniżonej stawki. Pomimo, iż ustawa ma wejść w życie 1 lipca 2022 r. stawka 12% ma obowiązywać w rozliczeniu rocznym w odniesieniu do całego 2022 r.

Zmiana ta z pewnością nie zrekompensuje natomiast nowych zasad ustalania składki zdrowotnej dla osób stosujących skalę podatkową, która od 1 stycznia 2022 r. wzrosła drastycznie ze zryczałtowanych, stosunkowo niewielkich

kwot do 9% podstawy.

W projekcie zaproponowano również rozwiązanie zgodnie z którym, gdy podatek należny za 2022 r. będzie wyższy od hipotetycznego podatku należnego za 2022 r., właściwy naczelnik urzędu skarbowego zwróci podatnikowi kwotę tej różnicy. W praktyce ma to oznaczać, że jeśli podatek obliczony na nowych zasadach będzie wyższy od podatku hipotetycznego, podatnik nie straci na tym finansowo, bo zostanie rozliczony na korzystniejszych zasadach.

Możliwość odliczenia z tytułu zapłaconej przez podatnika składki na ubezpieczenie zdrowotne

Podatnicy rozliczający się podatkiem liniowym, u których zmiana najniższego progu w skali nic nie wnosi, uzyskają uprawnienie do odliczenia od podstawy obliczenia podatku (dochodu) lub zaliczenia do kosztów uzyskania przychodu zapłaconej składki zdrowotnej związanej z działalnością. Możliwość odliczenia jest limitowana – limit roczny ma wynosić w 2022 roku 8700 zł. Jest to kwota odliczenia od dochodu a nie od podatku, co oznacza, że po matematycznym przeliczeniu tych wartości podatnik rozliczający się po-

datkiem liniowym 19% zyska na tej zmianie maksymalną oszczędność podatkową w kwocie 1653 zł (za cały rok).

Ryczałtowcy odliczą połowę składki zdrowotnej (także płaconej za osoby współpracujące) od przychodu. Z kolei podatnicy opodatkowani kartą podatkową obniżą podatek o 19 proc. składki.

Likwidacja ulgi na zabytki

Projekt zakłada całkowitą rezygnację z dniem 1 stycznia 2023 r. z preferencji nazywanej przez komentatorów potocznie „Pałac plus”. Jako uzasadnienie autorzy wskazują powszechne w przestrzeni publicznej uwagi o braku uzasadnienia dla takiej ulgi, która dotyczy zazwyczaj zamożnych podatników prowadzących inwestycje w zabytki. Trochę szkoda tych wszystkich kamienic, które miały zostać dzięki temu wyremontowane.... Na pocieszenie wskazano, że te wydatki, które mogły zostać odliczone na zasadzie praw nabytych, przed wejściem w życie nowych przepisów będzie można odliczyć i nie trzeba będzie nic zwracać. Wydaje się, że odwrotne rozwiązanie byłoby niezgodne z Konstytucją, więc akt łaski tutaj nie występuje, ale zawsze to pocieszenie no i szansa na to, żeby w bieżącym roku 2022 jeszcze trochę remontów z preferencjami przeprowadzić.

Zmiany dotyczące zasad stosowania kwoty wolnej od podatku

Płatnicy uwzględniają kwotę wolną od podatku poprzez zmniejszenie zaliczki na podatek o odpowiednią część kwoty wolnej (w przypadku wypłat miesięcznych o 1/12) tj. aktualnie 5.100 zł, po zmianie 3.600 zł rocznie. W aktualnym systemie zmniejszenia może dokonywać tylko jeden płatnik, zatem w przypadku uzyskiwania przez podatnika dochodów od różnych płatników, zmniejszenie może dotyczyć tylko jednej wypłaty.

” W tym samym dniu na stronach RCL został zamieszczony projekt ustawy o zmianie ustaw podatkowych i rozpoczęto konsultacje, które mają potrwać do 2 kwietnia 2022 r. Oznacza to, że na konsultacje przewidziano 9 dni, co jest dość kuriozalne w kontekście oświadczenia wyrażonego przez autorów projektu, które brzmi: „Liczymy, że projekt zostanie wypracowany w konsensusie społecznym”. Oznacza to również, że lekturą projektu należy zająć się niezwłocznie, co też czynimy i dzielimy się z Państwem pierwszymi spostrzeżeniami. Zdecydowana większość zmian przewidziana projektem ma wejść w życie od 1 lipca 2022 r.

Zgodnie z zaproponowaną zmianą podatnik będzie mógł wskazać do trzech płatników, którzy będą uwzględniać zmniejszenie w wypłatach. Nie oznacza to jednak, że kwoty wolne „sumują się” i podatnik uzyska finalnie większą oszczędność. Po prostu uzyska uprawnienie do dysponowania swoją kwotą wolną i będzie mógł przykładowo tę 1/12 z 3.600 zł, czyli 300 zł miesięcznie podzielić na 3 płatników, np. 3 x 100 zł, tak aby każdy z płatników przy wypłacie uwzględnił zaliczkę ze zmniejszeniem. W rozliczeniu rocznym podatnik różnicy nie odczuje poza taką, że w niektórych przypadkach u „wieloletowców” nie wystąpi podstawa do zwrotu nadpłaty podatku, ponieważ kwota zmniejszająca będzie uwzględniona już w zaliczkach.

Zwolnienie z obowiązku poboru zaliczek

Nowe rozwiązanie ma polegać na możliwości złożenia do płatnika wniosku o niepobieranie zaliczek, ale tylko w takim przypadku, kiedy podatnik przewiduje, że jego dochód nie przekroczy kwoty wolnej od podatku 30.000 zł. Przy czym podatnik powinien niezwłocznie wycofać swój wniosek, jeżeli zorientuje się, że może zarobić więcej. Biorąc jednak pod uwagę, że stosując prawidłowo kwotę zmniejszającą podatek, która jest wynikiem uwzględnienia kwoty wolnej od podatku w zaliczkach, to przy dochodach poniżej 30.000 zł należne

zaliczki nie powinny wystąpić z niewielkimi wyjątkami (np. znaczna dysproporcja w dochodach pomiędzy wypłatami za kolejne miesiące). Skutek matematyczny w wysokości opodatkowania w przypadku tej preferencji również wynosi 0. Spodziewane zainteresowanie preferencją niewiele większe.

Przywrócenie mechanizmu wspólnego rozliczenia z dzieckiem w przypadku samotnych rodziców

Nowe regulacje mają przywrócić rodzicom samotnie wychowującym dzieci możliwość rozliczenia z dzieckiem. Wspólne rozliczenie zastąpi ulgę dla samotnych rodziców w wysokości 1500 zł, która została wprowadzona przepisami Polskiego Ładu i zastępowała możliwość rozliczenia z dzieckiem. Dzięki temu samotni rodzice dwukrotnie skorzystają z kwoty wolnej wynoszącej 30 tys. zł.

Dłuższy termin na JPK_PIT i CIT

Projekt zmienia również termin na przekazywanie JPK_CIT i JPK_PIT księgi rachunkowe. Nowy termin przekazywania JPK w zakresie ksiąg rachunkowych uzależniony został od statusu podatnika:

- najwięksi podatnicy o przychodach przekraczających 50 mln EUR będą mieli obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych przy użyciu programów komputerowych o przesyłania ich w formie

ustrukturyzowanej od początku 2024 roku

- w przypadku podatników prowadzących rejestry VAT – od początku 2025 roku
- w przypadku pozostałych podatników – od początku 2026 roku.

Zmiany w zakresie ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych

Autorzy projektu przewidzieli szereg zmian w ustawie o świadczeniach zdrowotnych, które określili jako „zmiany doprecyzowujące”. W tym kontekście, szczególnie warto zwrócić na zmiany dotyczące składki zdrowotnej w przypadku prokurentów oraz spółek komandytowo-akcyjnych.

Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego dla prokurentów.

W przypadku prokurentów istniały wątpliwości co do tego, czy zaliczają się do osób powołanych do pełnienia funkcji na mocy aktu powołania, o czym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 35a ustawy o świadczeniach zdrowotnych, w związku z czym autorzy projektu postanowili usunąć te wątpliwości poprzez wskazanie wprost prokurentów w treści tego przepisu.

Tym samym wątpliwość zostanie usunięta, zmiana ma obowiązywać od 1 lipca 2023 r.

Obowiązek ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego dla komplementariuszy spółek

komandytowo-akcyjnych

W obecnie obowiązującym stanie prawnym, w przypadku komplementariuszy w spółkach komandytowo-akcyjnych wątpliwości raczej nie ma: nie są wskazani w kręgu osób objętych obowiązkiem ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, więc posiadanie statusu komplementariusza w SKA oznacza brak konieczności opłacania składek na te ubezpieczenia.

Autorzy projektu postanowili się tym tematem również zająć i zaproponowali zmianę zarówno art. 8 ust. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez wskazanie nowej kategorii „komplementariusza w spółce komandytowo-akcyjnej” jak i art. 82 ust. 5 ustawy o świadczeniach zdrowotnych poprzez wskazanie nowej kategorii rodzaju działalności: „działalność gospodarcza prowadzona w formie spółki komandytowo-akcyjnej przez komplementariusza”.

Taka zmiana oznaczać będzie pełne oskładkowanie komplementariuszy SKA, które ma wejść w życie od 1 stycznia 2023 r. Jeżeli tak rzeczywiście się stanie, to wszystkie przekształcenia w spółki komandytowo-akcyjne, jakie miały miejsce na przełomie roku 2021/2022 będą korzystne pod względem składek społecznych i zdrowotnych dla wspólników będących komplementariuszami tylko w rozliczeniu za rok 2022.

Przedłużenie terminów na złożenie informacji dla spółek nieruchomościowych

Przedłużenie terminów sprawozdawczych po raz kolejny jest wprowadzane dla przedsiębiorców. O ile odroczenie terminu do przesłania deklaracji CIT-8 czy sprawozdania finansowego nie jest już czymś nadzwyczajnym, o tyle złożenie informacji przez spółki nieruchomościowe o raz jej wspólników budziło prawdziwy niepokój. Rok 2022 jest pierwszym rokiem, w którym spółki nieruchomościowe oraz jej wspólnicy są zobowiązani do złożenia informacji specjalnych.

DARYA BANNAYA

Młodszy konsultant
podatkowy

Spółkami nieruchomościowym stają się firmy, w których wartość bilansowa nieruchomości przekracza 10 mln PLN oraz jednocześnie przekracza 50% wartości bilansowej aktywów. Zgodnie z literalną treścią przepisów, definicja ustawowa rozróżnia sytuacje, gdy mamy do czynienia z podmiotem rozpoczynającym działalność a podmiotem kontynuującym swą działalność gospodarczą. Definicja powyższych spółek powstała nie bez powodu – podmioty, które spełniają wyżej wymienione kryteria kwalifikują się na dodatkowe obowiązki publicznoprawne.

Zgodnie z art. 27 ust. 1e ustawy o CIT oraz art. 45 ust. 1f ustawy o PIT spółki oraz ich udziałowcy są zobowiązani do przekazania struktur własnościowych do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. Powyższy obowiązek muszą spełnić spółki nieruchomościowe oraz ich wspólnicy, którzy posiadają:

- udziały bądź akcje dające co najmniej 5% praw głosu,
- ogół praw i obowiązków dających co najmniej 5% prawa do udziału w zysku,
- co najmniej 5% ogólnej liczby tytułów uczestnictwa lub praw o podobnym charakterze.

Bardziej szczegółowo zakres niezbędnych do przekazania danych organom podatkowym przedstawialiśmy w poprzednich artykułach.

Niniejsze informacje należy przesłać za pomocą środków komunikacji elektronicznej na skrzynkę odbiorczą Szefa Krajowej Administracji Skarbowej. W związku z brakiem precyzyjnego określenia zakresu informacji, którą należy zraportować organom podatkowym oraz wzoru formularza postanowiono przedłużyć termin na złożenie wszystkich wymaganych informacji do 30 września 2022 roku.

W związku z powyższym, dnia 31 marca zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie przedłużenia terminu przekazywania informacji dotyczących spółek nieruchomościowych z dnia 29 marca 2022 r. (Dz. U. z 2022 poz. 709), zgodnie z którym:

„§ 1. Przedłuża się do dnia 30 września 2022 r. termin do przekazywania przez spółki nieruchomościowe, podatników podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych informacji, o których mowa:

1) w art. 45 ust. 3f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1128, z późn. zm.),

2) w art. 27 ust. 1e ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1800, z późn. zm.) – dotyczących spółek nieruchomościowych, których rok podatkowy lub rok obrotowy zakończył się w okresie od dnia 31 grudnia 2021 r. do dnia 31 maja 2022 r.”

Przedłużenie terminu na złożenie informacji o spółkach nieruchomościowych jest korzystne zarówno dla fiskusa jak i podatników. Gdyż fiskus może sporządzić odpowiedni formularz dla przesyłania powyższych informacji a spółki oraz ich wspólnicy będą mogli przekazać organom podatkowym rzetelne i kompletne informacje.

Dłuższe terminy na rozliczenie CIT za 2021 rok oraz na sporządzenie sprawozdań finansowych

Zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami Ministerstwa Finansów planowane przedłużenie terminów na wykonanie obowiązków sprawozdawczych oraz rozliczeniowych za 2021 rok powoli staje się faktem i nabierają mocy urzędowej.

Dnia 18 marca 2022 r. w Dzienniku Ustaw (Dz.U. 2022r. poz. 639) opublikowano rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie przedłużenia terminów wykonywania niektórych obowiązków w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych. W efekcie podatnicy uzyskują 3 dodatkowe miesiące na przygotowanie deklaracji podatkowych i zapłatę podatku.

Na podstawie rozporządzenia wydłużono terminy z 31 marca 2022 do 30 czerwca 2022 r. na:

Złożenie zeznania o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym, który zakończył się w okresie od dnia 01.12.2021 r. do dnia 28.02.2022 r. (CIT-8, CIT-8AB)

Wpłatę podatku należnego wykazanego w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu (poniesionej straty) w roku podatkowym, który zakończył się w okresie od dnia 01.12.2021 r. do dnia 28.02.2022 r., albo różnicy między podatkiem należnym od dochodu wykazanego w zeznaniu a sumą należnych zaliczek za okres od początku roku.

Złożenie deklaracji o wysokości dochodu osiągniętego

LESZEK DUTKIEWICZ

partner Russell
Bedford Poland

i należnego ryczałtu od dochodów spółek kapitałowych za rok podatkowy, który zakończył się w okresie od dnia 01.12.2021 r. do dnia 28.02.2022 r. (CIT-8E)

wykazanie przychodów, kosztów oraz dochodów z przekształcenia w zeznaniu składanym przez podatników ryczałtu od dochodów spółek

Powyższe zmiany dotyczą tylko podatników podatku CIT, nie przewidziano analogicznych przedłużeń dla podatników PIT.

Ponadto, wydłużeniu ulegną terminy na sporządzenie, zatwierdzenie i przekazanie sprawozdań finansowych, w tym sprawozdań skonsolidowanych.

Wydłużenie ma dotyczyć:

- jednostek sektora prywatnego (z wyłączeniem jednostek nadzorowanych przez KNF - działających na rynku finan-

sowym) oraz organizacji pozarządowych – o 3 miesiące;

- jednostek sektora finansów publicznych – o 1 miesiąc;

podatników podatku dochodowego od osób fizycznych prowadzących księgi rachunkowe (w zakresie przekazania sprawozdania finansowego Szeferowi KAS) – o 3 miesiące.

Skutkiem tej zmiany wiele podmiotów, w tym spółek handlowych, których rok podatkowy jest równy z rokiem kalendarzowym, będzie zobowiązanych do sporządzenia sprawozdania finansowego za 2021 rok do 30 czerwca 2022 r. (zamiast 31 marca), jego zatwierdzenia do 30 września 2022 r. (zamiast 30 czerwca) oraz przestania do 15 października 2022 r. (zamiast 15 lipca).

Ta zmiana jest nie została do dnia dzisiejszego (21 marca 2022 r.) potwierdzona obowiązującym aktem prawnym. Projekt rozporządzenia Ministra Finansów zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia

i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji został 17 marca 2022 r. skierowany do podpisu ministra.

Ponadto zgodnie ze zmienionym art. 52 ust. 2 ustawy o rachunkowości, od 1 stycznia 2022 r. nie ma już wymogu aby sprawozdanie finansowe było podpisane przez wszystkie osoby wchodzące w skład zarządu. W przypadku podmiotów posiadających zarządy wieloosobowe nowe przepisy przewidują alternatywę:

- sprawozdanie finansowe mogą podpisać wszyscy członkowie zarządu, tak jak dotychczas;
- sprawozdanie może podpisać jeden z członków zarządu a pozostałe osoby złożą oświadczenia, że sprawozdanie spełnia wymogi ustawy o rachunkowości.

Nadal zatem konieczne będzie działanie ze strony wszystkich członków zarządu, ale nowy alternatywny sposób w postaci możliwości złożenia odrębnych oświadczeń zamiast przekazywania jednego pliku do podpisu może technicznie uprościć proces akceptacji sprawozdania, szczególnie w przypadku zarządów, których członkowie przebywają w różnych państwach.

Przedstawione zmiany są zatem co do zasady korzystne dla podat-

ników, są zresztą zgodne z postulatami zgłaszanymi przez przedsiębiorców i księgowych. Należy się spodziewać, że wielu podatników skorzysta przede wszystkim z możliwości późniejszej zapłaty podatku, biura księgowe, które świadczą outsourcingowe usługi dla różnych podmiotów i zmagają się aktualnie z wdrożeniem wielu zmian wprowadzonych „polskim ładem” również chętnie skorzystają z dodatkowego czasu na rozliczenie roku 2021.

Wydłużenie powyższych terminów może mieć również nieco mniej korzystne skutki w sferze dochodów budżetowych oraz wypełnienia innych ustawowych obowiązków wymagających danych analitycznych.

W obszarze dochodów budżetowych sprawa jest prosta – dłuższy termin na wpłatę podatku – kwoty należne z tytułu podatku CIT za 2021 rok w pewnej części później zasilą budżety (CIT zasila nie tylko budżet państwa ale również budżety jednostek samorządu terytorialnego, co w połączeniu ze zmniejszeniem udziału JST we wpływach podatkowych wprowadzonych w ramach „polskiego ładu” może w pierwszej kolejności odbić się właśnie na budżetach lokalnych).

W obszarze czynności analitycznych należy zwrócić uwagę przede wszystkim na obowiązki w zakresie sporządzenia dokumentacji podatkowych z 2021 rok,

które w większości przypadków powinny posiadać analizę porównawczą. Wiele z analiz sporządzanych dla metod marżowych opiera się o dane udostępniane w sprawozdaniach finansowych podatników. Sporządzając analizę za rok 2021 bardzo często wskazane jest aby odnosiła się ona do danych za ten sam okres. Oczywiście możliwe i dopuszczalne jest wykorzystanie danych z lat wcześniejszych, jednak w wielu przypadkach z uwagi na istotne zmiany na rynkach, będące skutkiem m.in. COVID-19 konieczna jest aktualizacja dotychczasowych wyników, a do tego dane ze sprawozdań za 2021 rok są często konieczne. Dla większości podatników termin na sporządzenie dokumentacji i raportowanie za rok 2021 upływa 30 września 2022 r. Zakładając, że znaczna część podatników skorzysta z przedłużonego terminu na złożenie sprawozdań finansowych (a zatem na faktyczne przekazanie do sądu do 15 października 2022 r.) potrzebne dane w systemie mogą pojawić się nawet w okolicy upływu terminu na sporządzenie dokumentacji podatkowych. Wydaje się, że dobrym rozwiązaniem w takiej sytuacji byłoby wydłużenie terminów na obowiązki w zakresie sporządzenia dokumentacji i raportowania, wzorem lat poprzednich, również o 3 miesiące. Taka zmiana nie jest jednak na razie procedowana.

Mediacje w kodeksie etyki zawodowej prawnika

Mediacja jest narzędziem, które może w znaczący sposób odciążyć pracę prawników. Jak alarmuje Konfederacja Lewiatan, jej potencjał nie jest jednak w Polsce wykorzystywany.

KATARZYNA
KOŁBUŚ

Redaktor prowadząca
Russell Bedford

W Irlandii prawnicy przed założeniem sprawy mają obowiązek powiadomić klienta o możliwości mediacji lub innych alternatywnych sposobach rozwiązania sporu – ADR (ang. Alternative dispute resolution). W Polsce nie jest to wymogiem. Tymczasem pojawiają się głosy, że tego typu obowiązek powinien zostać wpisany do kodeksu etyki zawodowej prawników.

Potrzeba edukacji

Jak, pisze Konfederacja Lewiatan prawnicy w czasie edukacji prawniczej nie uzyskują wiedzy na temat takich dyscyplin jak „Conflict management”, ADR, psychologia konfliktu etc. Gdyby taką wiedzę pozyskali, to z pewnością częściej by z niej korzystali, a ich klienci rzadziej byłiby w sądzie.

Jednym z kompleksowych kompendiów wiedzy na temat mediacji i ADR jest „Poradnik o media-

cji dla prawników” przygotowano w ramach prac CCBE i CEPEJ europejskiej komisji na rzecz skutecznego wymiaru sprawiedliwości.

Poradnik o mediacji

Poradnik ma na celu podniesienie świadomości prawników w zakresie mediacji oraz opisanie różnych wyzwań zawodowych, możliwości i zachęt dla prawników, które wynikają z korzystania z mediacji, oraz przedstawienie korzyści dla klientów.

Opisano w nim główne cechy mediacji, role prawnika w procesie, role adwokatów i stowarzyszeń prawniczych w tworzeniu środowiska przyjaznego mediacjom. Jak zauważono, mediacja ułatwia dostęp do wymiaru sprawiedliwości i daje stronom większą autonomię, tak że spór ma szansę zostać zażegnany bez narażania skarbu państwa na koszty sądowe. Prawniki mający wiedzę na temat sposobów przedsądowego rozwiązania sporów zyskują zaufanie i w żaden sposób nie tracą finansowo, ponieważ korzystając z narzędzi mediacji może obsłużyć więcej klientów.

Umiejętności prawnika mediatora

Prawnicy w roli mediatorów powin-

ni mieć pewien zestaw umiejętności. Mianowicie powinni być komunikatywni, umieć aktywnie słuchać, prowadzić negocjacje i analizować.

Przyda się również:

- rozumienie pojęć prawnych, między innymi takich jak działanie w dobrej wierze, poufność, prywatność, przywilej, bez uszczerbku, kontrakt, wykonalny, wiążący, upoważnienie, dobrowolny, samostanowienie, niezależność, neutralność, konflikt interesów, etyka, naruszenie etyki zawodowej itd.;
- rozumienie sprzecznych argumentów prawnych;
- analiza kosztów i korzyści;
- ocena ryzyka;
- sporządzanie projektów dokumentów;
- pozycja w społeczności;
- reputacja zawodowa;
- doświadczenie oraz zagrożenia związane z postępowaniem sądowym.

Krajowy Program Reform 2022/2023, czyli co szykuje polski rząd w następnych miesiącach

Już w przyszłym roku rząd Rzeczypospolitej Polskiej planuje „ozusować” wszystkie umowy zlecenia bez względu na osiągnięte przychody. Planowana reforma nie pozostanie bez wpływu na rynek pracy. Szacuje się, że zleceniobiorcy na zmianie zarobią 13,71% mniej. O planowanej reformie możemy się dowiedzieć z rządowego Krajowego Programu Reform 2022/2023 w wersji z dnia 14 marca 2022.

ERNEST
BUCIOR
Radca prawny
Russell Bedford
Poland

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej zostało zobowiązane do przedłożenia Komisji Europejskiej z końcem kwietnia 2022 r. plan zmian w obszarze gospodarczym i społecznym. W Polsce za Krajowy Program Reform 2022/2023 odpowiada Ministerstwo Technologii i Przedsiębiorczości.

Polski Krajowy Program Reform 2022/2023, poza wspomnianym „ozusowaniem” umów zlecenia, przewiduje wprowadzenie usprawnienie w dziedzinie sądownictwa, służby zdrowia a także wprowadzenie „jednolitego kontraktu”.

Zgodnie z Krajowym Programem Reform 2022/2023 „celem reformy jest ograniczenie segmentacji rynku pracy poprzez zwiększenie ochrony socjalnej wszystkich osób pracujących na podstawie umów cywilnoprawnych, poprzez objęcie tych

umów składkami na ubezpieczenia społeczne, niezależnie od uzyskiwanych przychodów. Planowane zmiany przyczynią się do uporządkowania systemu ubezpieczeń społecznych, uszczelnienia zasad podlegania ubezpieczeniom, zwiększenia ochrony ubezpieczeniowej czy podwyższenia przyszłych świadczeń długoterminowych”. Planowane przez rząd zmiany w zakresie umów cywilnoprawnych miałyby zostać wprowadzone w pierwszym kwartale 2023 roku.

Dla osób zatrudnionych na umowę o pracę kluczową zmianą może okazać się zapowiedziany przez rząd „jednolity kontrakt”. Z Krajowego Programu Reform 2022/2023 nie wynika jednak co należy rozumieć przez termin „jednolity kontrakt”, z procedowanego programu dowiadujemy się jedynie, że celem tej reformy jest „zwiększenie elastyczności i bezpieczeństwa na polskim rynku pracy”

Jak podają eksperci, rząd może planować wprowadzenie szeregu wzorców umów o pracę (w zależności typu umowy o pracę), do stosowania których zobowiązani byłoby pracodawcy. W tym zakresie jak podkreśla polski rząd planowane są konsultacje z organizacjami praco-

dawców i związków zawodowych.

Krajowy Program Reform 2022/2023 to również zmiany w sądownictwie. Polski rząd planuje, że tego typu reforma miałyby obowiązywać od trzeciego kwartału 2023 roku. Zgodnie z Krajowym Programem Reform 2022/2023 reforma miałyby obejmować:

- spłaszczenie struktury sądownictwa poprzez zmianę struktury organizacyjnej sądownictwa i eliminację jednego szczebla sądów odwoławczych;
- zmniejszenie liczby okręgów sądowych z jednoczesnym pozostawieniem dotychczasowych jednostek orzeczniczych, (jednostki te mają stanowić oddziały sądów);
- optymalizacja obciążenia sędziów,
- zmniejszenie etatów funkcyjnych.

Wydany 14 marca Krajowy Program Reform 2022/2023 jest w fazie procedowania, wciąż trwają nad nim prace zatem jego ostateczny kształt do końca kwietnia bieżącego roku może ulec zmianie.

Ustawa o obronie ojczyzny a postulat zmiany Konstytucji RP

Dnia 18 marca 2022 r. Prezydent Andrzej Duda podpisał ustawę o obronie ojczyzny (dalej: Ustawa). Rządowy projekt został przyjęty w ekspresowym tempie w związku z trwającą od 24 lutego 2022 r. agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę.

PAWEŁ POSTOLKO

Adwokat, Prawo

Wybuch wojny trwającej obecnie na terenie Ukrainy stanowił impuls dla przyspieszenia prac nad ustawą o obronie ojczyzny. Projekt Ustawy wpłynął do Sejmu 28 lutego i już 11 marca został przegłosowany przez Sejm a następnie 17 marca przez Senat. Ustawa wejdzie w życie 23 kwietnia 2022 r. Pomimo szybkiej ścieżki legislacyjnej należy zauważyć, że zgodnie z komunikatem zamieszczonym na stronie internetowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów[1] prace nad projektem prowadzone były przez Radę Ministrów jeszcze przed wybuchem wojny.

Ustawa liczy aż 824 artykuły, a zgodnie z oficjalnym uzasadnieniem projektu, jej celem jest „skodyfikowanie, znajdujących się dotychczas w różnych ustawach, przepisów prawa wojskowego”[2]. Nowy akt prawny wprowadza m. in. dobrowolną zasadniczą służbę wojskową, zmiany w strukturze administracji wojskowej oraz zmiany w zakresie obowiązków pracodawców wobec osób pełniących służbę wojsko-

wą. Niewątpliwie jednak kluczową zmianą jest podwyższenie wydatków na obronność, co zgodnie z uzasadnieniem projektu[3] ma umożliwić modernizację technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz zwiększenie stanu osobowego żołnierzy Wojska Polskiego. Zgodnie z art. 40 Ustawy nakłady na obronność mają być nie niższe niż 2,2% Produktu Krajowego Brutto w roku 2022 i co najmniej 3% Produktu Krajowego Brutto w roku 2023 i latach kolejnych.

Art. 39 Ustawy jako źródła finansowania wskazuje 1) budżet państwa, 2) środki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych i 3) przychody ze zbycia akcji lub udziałów spółek przemysłowego potencjału obronnego, przy czym zgodnie z uzasadnieniem projektu Ustawy główne znaczenie mają mieć dwa pierwsze źródła[4].

W treści uzasadnienia, odnosząc się do ww. wzrostu wydatków z budżetu państwa wskazano, że ustawa przewiduje „zwiększenie dynamiki przyrostu wskaźnika udziału wydatków na finansowanie potrzeb obronnych RP w PKB i osiągnięcia już w roku 2024

wskaźnika w wysokości 2,5% (w aktualnym stanie prawnym parametr ten miał być osiągnięty dopiero od 2030 r.)”. Tym samym planowo od 2024 r. Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych będzie finansował wydatki na obronność w wysokości odpowiadającej 0,5 PKB, natomiast w 2023 r. parametr może być jeszcze wyższy, gdyż wydatki z budżetu będą niższe niż 2,5% PKB, przy obowiązującym już celu całkowitym 3% PKB.

Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych

Za celowe należy zatem uznać przybliżenie zasad funkcjonowania Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 Ustawy Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych ma zostać utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego. Finansowanie Funduszu zostało szczegółowo opisane w art. 41 ust. 4, przy kluczowe znaczenie dla finansowania Funduszu będą niewątpliwie mieć obligacje emitowane przez Bak Gospodarstwa Krajowego objęte gwarancją Skarbu Państwa (por. art. 41 ust. 1 pkt 9 Ustawy w zw. z art. 45 ust. 1 i 2 Ustawy).

Stworzenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych oznacza, że przeznaczone za jego pośrednictwem na obronność środki pieniężne, nie będą objęte konstytucyjnym limitem zadłużenia z art. 216 ust. 5 Konstytucji RP, który zabrania organom państwa zaciągania pożyczek lub udzielania gwarancji i poręczeń finansowych, w następstwie których państwowy dług publiczny przekroczy 3/5 wartości rocznego produktu krajowego brutto. Środki przeznaczone na obronność za pośrednictwem Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, nie będą bowiem stanowić państwowego długu publicznego w rozumieniu art. 73 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.[5]

Kontrowersyjny Postulat zmiany Konstytucji RP

Już po podpisaniu ustawy o obro- nie ojczyzny przez Prezydenta, na konferencji prasowej 21 marca br. Rzecznik Rady Ministrów poinformował o trwających w Radzie Ministrów pracach na projek- tem zmiany Konstytucji. Jednym z przedmiotów zmian Ustawy Zasadniczej miałyby być wyłącze- nie finansowania kwestii związa- nych z armią z reguły statuowanej przez art. 216 ust. 5 Konstytucji RP[6]. Wyłączenie to ma według Rzecznika Rady Ministrów miało- by pozwolić błyskawicznie dopo- sażyć polską armię na wypadek ataku.

Oceniając propozycję zmiany Konstytucji w ww. wskazanym za- kresie, należy stwierdzić, że zosta-

ła ona sformułowana w oderwa- niu od rozwiązań wprowadzonych w ustawie o obronie ojczyzny. Jak już bowiem wskazano, stworzenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych ma na celu umożliwienie finanso- wania Sił Zbrojnych RP z pomi- nięciem konstytucyjnego limitu zadłużenia. Tym samym z chwilą wejścia w życie Ustawy, planowa- ne przez Rząd ekstraordynaryjne doposażenie armii będzie mogło zostać zrealizowane za pośred- nictwem tego funduszu. Propo- nowana zmiana Konstytucji jest tym samym bezprzedmiotowa.

Na marginesie należy wskazać, że pomijanie zasady budżetowej z art. 216 ust. 5 Konstytucji RP w drodze powołania stosowne- go funduszu jest rozwiązaniem wielokrotnie stosowanym już stosowanym przez władze. Do- tychczas powołano w ten sposób Fundusz Drogowy, Fundusz Prze- ciwdziałania Covid-19 czy Polski Fundusz Rozwoju. Na dniach na mocy ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego pań- stwa powstanie również Fundusz Pomocy. Oceniając skalę poza- budżetowego wydatkowania pie- niędzy publicznych Forum Oby- watelskiego Rozwoju wskazuje, że aktualnie „dług poza kontrolą parlamentu wynosi 260 mld zł. Do końca tego roku według pla- nów rządu ma to być 350 mld zł, a do 2025 roku – ponad 400 mld zł, czyli około jednej czwartej dłu- gu publicznego liczonego zgodnie z metodologią unijną”[7].

Oceniając propozycję zmiany Konstytucji w ww. wskazanym zakresie, należy stwierdzić, że została ona sformułowana w oderwaniu od rozwiązań wprowadzonych w ustawie o obronie ojczyzny

[1]<https://www.gov.pl/web/premier/projekt-ustawy-o-obronie-ojczyzny2>.

[2]Uzasadnienie do druku sejmo- wego nr. 2052 str. 1, uzasadnienie dostępne na stronie sejmu pod adresem:

<https://www.sejm.gov.pl/Sejm9.nsf/druk.xsp?nr=2052>.

[3] Uzasadnienie do druku sejmo- wego nr. 2052 str. 40.

[4] Uzasadnienie do druku sejmo- wego nr. 2052 str. 41.

[5] Dz. U. 2021.305, t.j. z dnia 2021.02.18

[6]<https://www.infor.pl/prawo/nawosci-prawne/5438725,Zmiana-Konstytucji-RP-projekt-zasady-wiekszosci-glosow.html>

[7] <https://for.org.pl/pl/a/8975,kolejne-fundusze-pozza-kontrola-co-moze-pojsc-nie-tak>

DWIE SPÓŁKI JEDEN CZŁONEK – z serii problematyka reprezentacji spółek w grupach kapitałowych

Często zdarza się sytuacja, w której zawierane są umowy między spółkami w ramach tej samej grupy kapitałowej. Przeważnie w takich sytuacjach w obu spółkach w zarządzie występuje ta sama osoba. Przy takim scenariuszu nasuwa się pytanie, czy taka umowa może zostać zawarta, gdy obie strony reprezentuje ta sama osoba.

BARTOSZ NAWROT

Konsultant ds. prawnych

Russell Bedford Poland

Przecież to są dwa różne podmioty, zatem nie powinno być problemu, prawda?

Otóż nie, sprawa nie jest taka prosta, jak wydaje się na pierwszy rzut oka. Próżno szukać przepisu, który wprost by wskazał, co należy zrobić w takiej sytuacji. Główne ograniczenie jakie istnieje, wyrażone jest w art. 210 ksh [umowa między spółką a członkiem zarządu], jednakże nie znajdzie on zastosowania w takiej sytuacji.

Ok, skoro w kodeksie spółek handlowych nie ma nic na ten temat, to może w innej ustawie?

Co do zasady wszelkie kwestie regulujące sprawy spółkowe powinny znaleźć się w kodeksie spółek handlowych. Tak by było najrozsądniej dla prawników, jak i dla ich klientów. Niestety jak to w życiu bywa, zbyt prosto być nie może i tak też jest w tym przypadku.

W doktrynie i orzecznictwie słychać głosy, zgodnie z którymi art. 108 kodeksu cywilnego znajduje zastosowanie nie tylko do pełnomocników, ale także do osób działających w charakterze organu osoby praw-

nej. (W taki sposób wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 30 maja 1990 r. sygn. akt III CZP 8/90)

Z nowszych orzeczeń, które nie mają przeszło 30 lat, warto wskazać wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 lipca 2009 r., sygn. akt II CSK 41/09, który wprost wskazuje, że:

„Nie można wykluczyć zastosowania art. 108 k.c. w sytuacji, w której dochodzi do czynności prawnej pomiędzy dwoma jednoosobowymi spółkami z o.o., których jedynym wspólnikiem jest ta sama osoba fizyczna, reprezentowanymi przez tego samego wspólnika, będącego zarazem jedynym członkiem zarządu obu spółek. W takiej sytuacji łatwo może dojść do kolizji interesów spółek i ewentualnych wierzycieli, a dokonywane czynności prawne mogą pozostać poza jakąkolwiek kontrolą.”

W konsekwencji, przy każdorazowym zawieraniu umów pomiędzy podmiotami powiązanymi osobowo, przy których osobami reprezentującymi te podmioty jest jedna i ta sama osoba warto rozważyć czy nie występuje konflikt interesów.

W takim razie jak zbadać, czy taki konflikt interesów rzeczywiście występuje?

Najlepiej przeczytać umowę raz jeszcze, zastanawiając się nad tym, czy np. kluczowe postanowienia umowy, tj. cena, możliwość wypowiedzenia umowy itd. są neutralne dla każdej strony, a w konsekwencji nie naruszają interesów żadnej ze stron.

Warto też zastanowić się, czy taka umowa jest przeprowadzana na warunkach rynkowych lub też podjąć stosowne uchwały przez zgromadzenia obu spółek lub powołać pełnomocnika lub prokurenta do zawarcia takiej umowy.

A gdyby taka sytuacja wystąpiła...?

No cóż, złe wieści – orzecznictwo co do zasady wskazuje najdalej idącą sankcję, tj. nieważność takiej umowy. W takim przypadku warto zastanowić się nad tym, czy nie powinny być wprowadzone procedury wewnętrzne w grupie kapitałowej lub zlecenie analizy umowy prawnikowi, aby zniwelować ryzyko konfliktu interesów.

C&C CHAKOWSKI & CISZEK

Niemiecki rynek pracy 2021

Zatrudnianie i delegowanie

**Dostęp dla obywateli
państw spoza UE i EOG**

**Regulacje prawne
i praktyka**

**Nowe możliwości i zagrożenia
w dobie COVID-19**

Więcej na naszych szkoleniach

www.cc.info.pl/szkolenia/eventy

+48 728 275 168

**GERMAN
DESK**

www.russellbedford.pl

www.rbakademia.pl

Biuro Warszawa

ul. Marynarska 11
02-674 Warszawa
T: 22 299 01 00
F: 22 427 44 02
E: office@russellbedford.pl

Biuro Katowice

ul. Lompy 14 lok. 410
40-040 Katowice
T: 32 731 34 20
F: 32 731 34 21
E: katowice@russellbedford.pl

Biuro Kraków

ul. Rondo Mogiłskie 1
31-516 Kraków
T: 12 307 40 90
F: 22 427 44 02
krakow@russellbedford.pl